

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO-4101-10-06/2012
P/12/057

Łódź, dnia 12 lipca 2012 r.

**Pani
Aneta JATCZAK
Dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych
w Ozorkowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi przeprowadziła w Zespole Szkół Specjalnych w Ozorkowie (Zespół), kontrolę pn. „Kształcenie uczniów niepełnosprawnych o specjalnych potrzebach edukacyjnych”. Kontrolą objęto okres lat szkolnych: 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 26 czerwca 2012 r. - Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 czerwca 2012 r., w związku z art. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o NIK², przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia organizację i realizację kształcenia uczniów niepełnosprawnych o specjalnych potrzebach edukacyjnych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1.1 Wszyscy uczniowie nowoprzyjęci (32 osoby) do Zespołu w roku szkolnym: 2009/2010, 2010/2011 oraz 2011/2012 - zgodnie z § 6 ust.1 oraz §11 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych³ - posiadali aktualne orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

We wszystkich przypadkach (10 uczniów), w których wydane zostały orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego, zostało ono zorganizowane w wymaganym wymiarze i w porozumieniu z organem prowadzącym (Starostwo Powiatowe w Zgierzu).

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

² Dz. U. z 2010 r. Nr 227, poz. 482

³ Dz. U. Nr 26, poz. 232 ze zm.

Uczniowie przyjmowani byli do Zespołu bez zbędnej zwłoki, i tak: w przypadkach gdy rodzice składali wnioski w okresie marzec-lipiec, uczniowie rozpoczynali naukę z dniem 1 września danego roku, natomiast, gdy wpływały w okresie wrzesień-październik - niezwłocznie po przekazaniu skierowania z organu prowadzącego.

W ocenie NIK, prawidłowo – zgodnie z zaleceniami określonymi w orzeczeniach – zorganizowano: nauczanie, rewalidację, terapię oraz inne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zespół nie miał natomiast możliwości prowadzenia rehabilitacji ruchowej z uwagi na brak rehabilitanta, jednak w zamian, uczniom zorganizowano gimnastykę korekcyjną. Wszystkie zajęcia były rzetelnie dokumentowane w dziennikach.

W Zespole prowadzone były zajęcia pozalekcyjne w formie kół zainteresowań przedmiotowych oraz sportowych, w których uczestniczyło: 78 uczniów - w roku szkolnym 2009/2010, 115 - w r. szk. 2010/2011 oraz 64 uczniów w r. szk. 2011/2012.

Zorganizowano również dowożenie uczniów na zajęcia. Dla uczniów, których rodzice wyrazili zgodę przeprowadzono profilaktyczne badania stomatologiczne i ortodontyczne.

1.2 Według stanu na dzień 1 września 2011 r. w Zespole zatrudnionych było 28 pracowników pedagogicznych (w tym: pedagog, psycholog i logopeda). Wszyscy pracownicy posiadali niezbędne kwalifikacje tj. wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym i dodatkowo ukończoną specjalizację z zakresu oligofrenopedagogiki lub pedagogiki specjalnej. W badanym okresie pracownicy pedagogiczni podnosili swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach, kursach, warsztatach oraz studiach podyplomowych - finansowanych z „Funduszu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli”, o którym mowa w art. 70a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela⁴. W każdym roku szkolnym organizowane były szkolenia dla Rady Pedagogicznej, których tematyka wynikała z inicjatywy członków tej Rady.

1.3 Statut Zespołu, zatwierdzony uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu 17 listopada 2010 r., zawierał wszystkie wymogi określone w art. 60 ust. 1 pkt 1-7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵ (zwanej dalej „uso”). Ponadto, spełniał on wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół⁶.

W ocenie NIK, połączenie w roku szkolnym 2011/2012 klasy I i II gimnazjum w jeden oddział nastąpiło wbrew postanowieniom § 24 ust. 5 Statutu, który stanowi, iż dopuszcza się organizację nauczania w klasach łączonych ale tylko w szkole podstawowej. Przyczyny powyższego odstępstwa wyjaśniła Dyrektor Zespołu, która podała, że podjęcie decyzji o łączeniu klas wynikało z małej liczby uczniów w tych klasach.

⁴ Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.

- 1.4 Zespół rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie planów nauczania realizował obowiązkowe zajęcia edukacyjne. Przedmioty i liczba tygodniowych godzin poszczególnych zajęć odpowiadały ustalonym w załącznikach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych⁷. Zespół zapewniał również wszystkim uczniom realizację zajęć specjalistycznych zalecanych w orzeczeniach poradni psychologiczno-pedagogicznej.
- Dla każdego ucznia z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, opracowane zostały - zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 1997 r. w sprawie zasad organizacji zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonej w stopniu głębokim⁸ - indywidualne programy rewalidacyjno-wychowawcze zawierające: diagnozę, zalecenia, główne cele edukacyjne, diagnozę umiejętności funkcjonalnych, wnioski ogólne i wskazania do programu, szczegółowy wykaz ćwiczeń.
- Kontrola organizacji i realizacji zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, przeprowadzona w dniu 18 kwietnia 2012 r. przez wizytatora z Kuratorium Oświaty w Łodzi, potwierdziła prawidłowość prowadzenia przez Zespół tych zajęć dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim.
- 1.5 Na każdy rok szkolny – zgodnie z § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego⁹ - opracowane były przez Dyrektora plany nadzoru pedagogicznego, przyjmowane przez Radę Pedagogiczną. Plany nadzoru pedagogicznego zawierały dane określone § 21 ust. 2 ww. rozporządzenia. Zgodnie z art. 40 ust. 7 uo Dyrektor Zespołu przedstawiała Radzie Pedagogicznej wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, zapoznawała z raportem z przeprowadzonych ewaluacji wewnętrznych, w wyniku których wprowadzony został z dniem 14 września 2011 r. „Program naprawczy w zakresie przestrzegania Zasad Wewnętrznego Oceniania”.
- 1.6 Dyrektor Zespołu wywiązała się z obowiązku określonego w § 34 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach¹⁰ i powołała zespoły planująco-koordynujące udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W ich skład weszli wychowawcy klas (jako koordynatorzy) oraz wszyscy nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z danym uczniem, a także psycholog i pedagog. Zgodnie z § 34 ust. 3 ww. rozporządzenia, do dnia 30 kwietnia 2011 r. ustalone zostały dla wszystkich uczniów: formy, sposoby i okres udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin poszczególnych form pomocy. Rodzice uczniów poinformowani zostali na piśmie (poprzez dokonanie akceptacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego) o ustalonych dla danego ucznia formach, sposobach i okresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz o wymiarze godzin poszczególnych form pomocy. Rodzice uczniów

⁷ Dz. U. nr 15, poz. 142 ze zm.

⁸ Dz. U. Nr 14, poz. 76

⁹ Dz. U. Nr 168, poz. 1324

¹⁰ Dz. U. Nr 228, poz. 1487

(za pośrednictwem wychowawców) informowani byli również o terminie posiedzenia zespołu planująco-koordynującego.

2. Zespół z zachowaniem zasad gospodarności sporządzał roczne plany rzeczowo-finansowe w terminach określanych przez Starostwo Powiatowe w Zgierzu. Budżet przyznany Zespołowi na 2010 r. (2.604 tys. zł) oraz na 2011 r. (2.521 tys. zł) wykorzystany został w ponad 99%. W strukturze wydatków poniesionych przez Zespół najwyższy udział miały wydatki bieżące, w tym wypłaty: wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi, wypłatą dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz odpis na ZFŚS. W 2010 r. udział wydatków „płacowych” wyniósł 81,44%, w 2011 r. – 91,32%, a w I kwartale 2012 r. – 91,42%. Wszystkie wydatki poniesione w badanym okresie były zrealizowane zgodnie z planem.

Przeprowadzona przez NIK kontrola wydatków inwestycyjnych (§ 6050) poniesionych przez Zespół w 2010 r. na utworzenie placu zabaw w kwocie 109,3 tys. zł, wykazała, że środki finansowe wydatkowane zostały z zachowaniem zasady legalności i gospodarności oraz były rzetelnie udokumentowane. Kontrola postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na ogólną kwotę 102,9 tys. zł wykazała, że Zespół stosował się do przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych¹¹, m.in. prawidłowo określono wartość zamówienia, tryb przeprowadzenia postępowania oraz dokumentowano cały proces wyboru oferenta. Zrealizowane zamówienie było zgodne z umową i specyfikacją istotnych warunków zamówienia.

Badanie dokumentów dotyczących 100% uczniów z grupy o niepełnosprawności umysłowej w stopniu głębokim (12 uczniów w roku szkolnym 2009/2010, 14 uczniów w roku szkolnym 2010/2011, 15 uczniów w roku szkolnym 2011/2012) potwierdziło, że Zespół prawidłowo i rzetelnie – na podstawie aktualnych orzeczeń - wprowadzał powyższe dane do systemu informacji oświatowej.

3. Oględziny budynku Zespołu przeprowadzone podczas kontroli wykazały, że uczniowie mieli możliwość korzystania z: 9 sal lekcyjnych wyposażonych w pomoce dydaktyczne (w tym pracownia komputerowa z 10 komputerami dla uczniów oraz dodatkowym dla nauczyciela), sali polisensorycznej, pracowni gospodarstwa domowego, sali rehabilitacyjnej, wydzielonej z hollu na I piętrze pracowni sensorycznej, biblioteki, świetlicy. Ponadto utworzony był wspólny gabinet logopedy i pielęgniarki (zatrudnionej przez cztery dni w tygodniu). W Zespole zorganizowana została także jadalnia, w której podawano uczniom śniadanie i obiad przygotowywane przez pracowników kuchni Zespołu.

W ocenie NIK, budynek Zespołu nie spełniał niektórych wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie¹². Różnice poziomów (stopnie) mogą uczniom niepełnosprawnym ruchowo uniemożliwiać przemieszczanie się pomiędzy poszczególnymi częściami budynku (§ 55 ust. 2). Ponadto, nie w pełni spełniony był wymóg określony w § 86 ust. 1 ww. rozporządzenia, tzn. funkcjonowało tylko jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne przystosowane dla osób

¹¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

¹² Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.

niepełnosprawnych. Brak było również w Zespole urządzeń sportowych (sali gimnastycznej oraz boiska), funkcjonował jedynie plac zabaw.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań w celu:

- zorganizowania dla uczniów zespołu urządzeń sportowych oraz pełnego dostosowania budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- organizacji nauczania w klasach łączonych zgodnie z zasadami określonymi w statucie.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pani Dyrektor w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków, lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi
z up.

Andrzej Cielęski
WICE-DYREKTOR

